

KULMÂKIVI

SUOMEN TEOLOGISEN INSTITUUTIN TIEDOTUSLEHTI
KULMAKIVENÄ ON ITSE KRISTUS JEEBUS (EF 2:20)

4/2023

VIELÄKÖ TEOLOGEJA TARVITAAN?

Syysmyrskyt ovat alkaneet etuajassa etenkin kirkollisessa keskustelussa. On vaikea täysin ymmärtää, miksi viiden Inkerin kirkon papin vihkimyksestä nostettiin valtamedioihin asti pärskähtelevä kohu, kun oikeastaan mitään uutta ja ihmeellistä ei ole tapahtunut.

Lähetyskentillä on vihitty pastoreiksi järjestöjen työntekijöitä ennenkin. Syykin on hyvin selkeä. Pastoreita tarvitaan sekä lähetyskentillä että Suomessa, mutta Suomen ev.-lut. kirkko ei ole saanut 37 vuoden aikana ratkaistua sitä, kuinka perinteisellä virkakannalla oleville seurakuntalaisille ja järjestöille saadaan vihittyä paimenet.

Ehkä kohun taustalla on pettymys siihen, ettei naiivi toive perinteisellä virkakannalla olevan luterilaisen hengellisyyden katoamisesta ajan myötä näytä olevan yhtään lähempänä toteutumista kuin 37 vuotta sitten. Päinvastoin järjestöjen messuyhteisöt kasvavat ja kokoavat yhteyteensä nuoria ja lapsiperheitä. Tämän lisäksi korona-aikana näiden messujen striimien katsominen nousi uudelle tasolle. Lampaat ovat löytäneet laitumet, joilla Hyvän Paimenen ääni kuuluu.

Huoli kirkollisen tilanteen tiukentumisesta voi herättää kysymyksen, onko uusille teologeille enää tarvetta, kun edelistenkin palkkaamisessa on vaikeuksia. Tässä ei saa jäädä katsomaan myrskyn kuohuja, vaan on syytä nostaa katse Jeesukseen. Jos Jeesus on kanssamme samassa veneessä, ei ole mitään hätää, jos taas ei ole, meillä ei ole mitään syytä jatkaa. Hänen antamansa tehtävä mennä

ja tehdä kaikki kansat hänen opetuslapsikseen on vielä kesken. Sukupolvet vaihtuvat, ja myös tulevat sukupolvet sekä kotimaassa että lähetyskentillä tarvitsevat evankeliumia ja sen julistajia.

”Kun hän näki väkijoukot, hänet valtasi sääli, sillä ihmiset olivat nälkineissä ja heitteillä, kuin lammaslauma paimenta vailla. Silloin hän sanoi opetuslapsilleen: »Satoa on paljon, mutta sadonkorjaajia vähän. Pyytäkää siis Herraa, jolle sato kuuluu, lähettämään väkeä elonkorjuuseen.»” (Matt. 9:36-38)

Syksy on tuonut myös STIn toimintaan uuden vuosikerran opiskelijoita. Oikein lupaavalta näyttää. Muistakaa rukouksin näitä uusia opiskelijoita.

SOILI HAVERINEN
29.9.2023

ANTAMINEN LÄHTEE KIITOLLISUUDESTA

Kuinka opettaa ja puhua rahasta teologisesti tasapainoisesti niin, että toimintamme piirissä olevat ihmiset ymmärtävät tarpeen, mutta emme kuitenkaan painosta ketään lain alle? Joukko STIn jäsenjärjestöjen työntekijöitä kokoontui 21.-22.9. Suomen Raamattuopistolle Kauniaisiin pohtimaan tätä kysymystä.

STI järjestää vuosittain kahden päivän mittaisen koulutuksen jäsenjärjestöjensä työntekijöille jostakin ajankohtaisesta teemasta.

Raamattuopettaja ja pastori Jukka Norvanto totesi alustuksessaan, että rahasta puhuminen on raamatullista, koska Raamatussa puhutaan enemmän rahasta kuin vaikkapa rakkaudesta.

Suomen luterilaisen evankeliumiyhdistyksen talouspäällikkö Anna-Liisa Markkula muistutti, että kristillinen antaminen lähtee kiitollisuudesta. Kaikki hyvä on lähtöisin Jumalalta, ja hän kutsuu kristittyjä oman siunauksensa välikappaleiksi.

Karkun evankelisen opiston rehtori ja pastori Matti Rusama vertasi evankeliuminjulistusta verkosta Ali Babasta tilattuun tuotteeseen: Tuote on ilmainen mutta sen toimittaminen on kallista. Herätysliikkeiden aktiivit eivät ole vielä riittävästi tiedostaneet tätä ja ulkopuolisen rahoituksen hupenemista. Siksi tarvitaan tasapainoista opetusta aiheesta. Olemme Jumalan omaisuuden haltijoita, ja Jumala on omistaja.

Saimme parissa päivässä erittäin monipuolisen ja hyödyllisen paketin, joka sisälsi niin raamattuopetusta kuin hyvin käytännönläheisiä vinkkejä siitä, kuinka tehokas varainhankinta järjestetään. Keskustelu kävi vilkkaana ja sille oli varattu hyvin aikaa. Jään mielenkiinnolla odottamaan, kuinka koulutuksen anti näkyy jäsenjärjestöjemme taloudessa.

SYYSKERÄYS 20 € KOHONNEISIIN VUOKRAKULUIHIN

Tule mukaan jakamaan STIn kasvanutta vuokrataakkaa lahjoittamalla syyskeräykseen 20 € tai jokin muu valitsemasi summa. Käytä keräysviitettä 42754. Lahjoitustilien tiedot:

Danske Bank: FI74 8000 1100 5642 45, BIC: DABAFIHH
Nordea: FI66 1555 3000 1169 14, BIC: NDEAFIHH

MobilePay numero 51533

Herra lahjasi siunatkoon!

KÄSIKIRJOITUSTEN SINFONIA: VARHAISET KRISTITYT ARVOSTIVAT TEKSTIVARIANTTEJA

MONIA KÄSIKIRJOITUKSIA JA TEKSTIVERSIOITA

STI:n syyslukukauden avajaisluennon tarkoituksena oli löytää vastaus kysymykseen: Millä tavalla varhaisessa kirkossa suhtauduttiin siihen, että Vanhan testamentin käsikirjoituksia oli monia? Luennon piti Antti Laato, joka toimii Åbo Akademiassa Vanhan testamentin eksegetiikan ja judaistiikan professorina.

Kysymyksen taustalla on havainto, että käsikirjoituksia on runsaasti ja että ne ovat erilaisia. Yksi syy on kopioinnissa. Käsikirjoitukset oli kopioitava käsin. Kopioitaessa syntyi kopiointivirheitä. Siksi juutalaiset masoreettisen heprean tekstin kopioijat kehittivät erilaisia metodeja välttääkseen kopiointivirheet. He esimerkiksi laskivat jokaisen sanan ja jokaisen kirjaimen tai koko Kirjoituksen keskimmäisen sanan tarkistaakseen, että kaikki tuli varmasti

kopioitua. Erilaisia lukutapoja toki on, mutta Uuden testamentin teksteihin verrattaessa masoreettisessa tekstissä niitä on suhteellisen vähän.

Qumranin tekstilöydöt ovat avartaneet tutkijoiden näkemystä erilaisten Vanhan testamentin tekstiversioiden olemassaolosta. Nykyään puhutaan ainakin kolmesta heprealaisesta tekstitradiitiosta. Proto-masoreettinen teksti oli konsonanttiteksti, johon myöhemmin lisättiin vokaalimerkinnot. Septuagintan eli Vanhan testamentin kreikkannoksen taustalla oleva heprealainen teksti ei ole yhteneväinen proto-masoreettisen tekstin kanssa. Mooseksen kirjojen pre-samarialaisesta tekstimuodosta samarialaiset kehittivät oman Samarialaisen Pentateukin tekstitradiition.

Eri tekstiversioiden olemassaolo on johtanut tutkimuksen käsitykseen, että tekstikritiikin avulla voimme saavuttaa jonkinlaisen näkemyksen Vanhan testamentin kolmesta eri tekstimuodosta, mutta alkuperäisen tekstin saavuttaminen ei onnistu.

KIRJUREILLA SUURI VAIKUTUS TEKSTEIHIN

Kirjureilla oli keskeinen asema ja vastuu tekstien käsittelyssä. Tekstit itse viittaavat heidän rooliinsa. Jeremian kirjassa tuomitaan lainopettajat, jotka väärentävät Herran lain (Jer. 8:8–9). Ilmestyskirjan

lopussa on varoitus kohtien lisäämisestä tai poistamisesta (22:19).

Kirjuri talletti annetun sanan luotettavasti muita varten. Kirjurin tehtäviin kuului toimia tekstien tulkitsijana ja ymmärtäjänä, mikä edellytti syvällistä paneutumista kirjoituksiin, jotta hän osasi selittää kirjoituksia kansalle.

Kirjurit saattoivat tehdä tarpeellisiksi näkemiään tarkennuksia teksteihin. Tällaisia ovat heprean vokalisointi toisella tavalla kuin mitä konsonanttiteksti edellyttää. Heprea saatettiin päivittää kielellisesti modernimpaan muotoon, mikä käy ilmi vertaamalla Samuelin kirjoja Aikakirjoihin. Ilmeisesti kirjurit löysivät tekstejä, joiden katsottiin olevan peräisin tietystä Vanhan testamentin kirjasta. Jeremian kirjan masoreettisesta tekstistä puuttuu sellaista, mikä on välittynyt meille Vanhan testamentin kreikannoksessa eli Septuagintassa.

UUSIA KÄÄNNÖKSIÄ JA UUSIA TEKSTEJÄ

Heprean tekstistä tehtiin käännöksiä muille kielille. Tärkeimmät olivat arameankieliset targumit, jotka olivat selittäviä käännöksiä, sekä erilaiset kreikankieliset ja latinalaiset käännökset. Käännöksetkin alkoivat elää omaa elämäänsä, koska myös niistä tehtiin kopioita. Jossain vaiheessa huomattiin käsikirjoitusten runsaus. Nähtiin, että eroavaisuuksia oli esimerkiksi Septuagintan ja heprealaisten käsikirjoitusten välillä. Teksteihin tehtiin korjauksia tai laadittiin kokonaan uusia kreikankielisiä käännöksiä. Tutkittaessa, miten kirkkoisät käyttivät Vanhaa tes-

tamenttia, on oleellista kysyä, mikä oli se teksti, jota kyseinen kirkkoisä selitti ja luki.

Vanhan testamentin pohjalta syntyi uusia tekstejä. Qumranissa on monia esimerkkejä siitä, kuinka esimerkiksi eri Mooseksen kirjojen tekstejä voitiin karsia ja yhdistää yhdeksi tekstiksi, Tempelikääröksi.

Kirjoitukset olivat kirjakääröjä. Suuren koon tähden niiden käyttö oli hankalaa. Kirjakäärö piti rullata auki ja etsiä sieltä kyseinen kohta. Yksi apukeino oli testimoniat, joihin tuotiin yhteen tietyn teeman yhdistämät keskeiset tekstit. Kristityt tunsivat testimoniat ja lainasivat niitä.

VARHAISET KRISTITYT HYÖDYNSIVÄT TEKSTIEN RUNSAUTTA

Mitä voidaan sanoa varhaisten kristittyjen suhtautumisesta Vanhan testamentin tekstien moninaisuuteen? Varhaisessa kirkossa tiedettiin ja tunnettiin käsikirjoitusten laaja kirjo ja kokonaisuus. Näistä käsikirjoituksista haluttiin laatia ”sinfonia”, monien käsikirjoitusten antama todistus Vanhasta testamentista. Moninaisuus on verrattavissa Uuden testamentin neljään evankeliumiin, jotka tarjoavat neljä eri kuvakulmaa samaan tapahtumaan. Kirkkoisien perusasenne on siis ollut, että Vanhan testamentin monet tekstiversiot arvokkaalla tavalla syventävät ymmärrystämme tekstin sisällöstä ja sanomasta. Käsikirjoitusten moninaisuus ei ollut alkukirkossa ongelma.

TEKSTI JA KUVA: VESA
OLLILAINEN

TEOLOGIAN TOHTORI, IDA HEIKKILÄ: ”HALUAN TEHDÄ HYVÄÄ TEOLOGIAA”

Teologian tohtoriksi keväällä valmistunut Ida Heikkilä oli jo perustutkintoa opiskellessaan tuttu näky STI:ssä. Jatko-opintojensa myötä hänestä on tullut yksi STI:n systemaattisen teologian luennoitsijoista, mutta millainen teologi hän tahtoo olla ja miksi?

Mitä haluat kertoa aluksi itsestäsi ja taustastasi?

Olen syntynyt Loviisassa kaksikieliseen perheeseen. Lapsuudessani kävimme isän mukana metodistikirkossa ja äidin mukana Kansanlähetyksen sanan ja rukouksen illoissa. Varhaisnuoruudessa irtaannuin kodin uskosta, mutta tuhlaajatyön haharetket päättyivät rippikouluun, jolloin Jumala kutsui minut takaisin yhteyteensä. Lukion jälkeen suuntasin Kansanlähetysoiston teologiselle linjalle ja sieltä Helsinkiin opiskelemaan teologiaa.

Helsingissä liityin Lähetyshiippakuntaan (silloiseen Luther-säätiön seurakuntaan) ja sillä tiellä olen edelleen. Pitkien teologian opintojen jälkeen valmistuin keväällä 2023 teologian tohtoriksi. Nyt odottelen, mikä ovi aukeaa seuraavaksi. Asun tätä nykyä Järvenpäässä mieheni ja kahden tyttäreni kanssa.

Mikä sai sinut kiinnostumaan teologiasta?

Lähtiessäni Kansanlähetysopistoon suunnittelin uraa valtiotieteilijänä. Urahaaveissa oli ”vaatimattomasti” kansanedustajuus, diplomaatin työ tai muu vaativa tehtävä. Opiskelupaikkakin Åbo Akade-

missa oli jo tiedossa. Opiston luennoilla kiinnostuin kuitenkin teologiasta siinä määrin, että päätin valmistautua teologisen pääsykokeisiin. Silloinen lähetti, nykyinen piispa Risto Soramies kertoi luennollaan erilaisista teologisista virtauksista ja totesi, että maailmalla opetetaan kristinuskon nimissä paljon ”roskaa”. Samalla hän rohkaisti meitä opiskelijoita tekemään vastavoimana hyvää, raamatunmukaista teologiaa. Tuon jälkeen minussa vahvistui vähitellen ajatus siitä, että haluan omalta pieneltä osaltani olla mukana tekemässä hyvää teologiaa.

Opintoni eivät ole olleet väylänä johonkin tiettyyn ammattiin, vaan olen nauttinut kristillisen uskon tutkimisesta itsessään. Olen jo nyt saanut käyttää teologintaitojani laajasti, enkä kadu uravalintaa hetkeäkään, vaikka se onkin tarkoittanut mutkittelevaa urapolkua ja epä tietoisuutta tulevasta.

Mitä tutkimustyö ja tohtoriksi väittelemineen ovat sinulle opettaneet?

Olen oppinut valtavasti tutkimusaiheestani, mutta vielä enemmän itsestäni. Väitöskirjan valmistumiseen meni lopulta kymmenen vuotta, joista täysipäiväisesti viisi vuotta. On edelleen vaikea uskoa, että päättymättömältä tuntuva projekti on nyt vihdoinkin saanut päätöksensä. Opin prosessista, että voimani ovat rajalliset, eikä kaikkea voi saada samanaikaisesti.

Olin päättänyt, että lasteni ollessa pieniä keskityn heidän hoitamiseensa ja jätän tutkimustyön tauolle. Se oli vaikeaa, koska tunsin jääväni lähtötelineisiin muiden

jo kiitäessä radalla. Usein rukoilin, että Herra antaisi päätökseni koitua siunaukseksi myös työskentelylleni. Koen, että Hän on niin myös tehnyt. Ennen kaikkea prosessi on siis opettanut minulle Jumalaan luottavaa sitkeyttä, kärsivällisyyttä ja pitkäjänteisyyttä.

Mikä oli tutkimuksesi aihe ja sen keskeisin oivallus?

Tutkin väitöskirjassani saksalaisia evankelis-katolisia dialogeja 1980-luvulta nykypäivään. Nämä dialogit puhuvat erittäin paljon todistuksesta ja todistamisesta, mikä on todella yleistä nykykumeniassa. Ne eivät kuitenkaan määrittele, mitä todistus on. Siksi yhteisten muotoilujen taakse kätkeytyy erilaisia, jopa ristiriitaisia käsityksiä, ja yhteisymmärrys jää pinnalliseksi.

Tutkimani dialogit edustavat ajattelua, jonka mukaan Jumalan ilmoitus on tapahtunut kertakaikkisesti Jumalan Sanan inkarnaatioissa. Kristuksen nousua taivaaseen Jumalan Sanaa sinänsä ei voi suoraan tavoittaa tai tuntea. Väliin tarvitaan merkki, todistus. Näin koko kristillisen kirkon historia on sarja todistuksia Jumalan toiminnasta historiassa. Raamattu on todistusten joukossa arvovaltaisin, koska se sijoittuu historiallisesti niin lähelle Jeesuksen Kristuksen elämän ja kuoleman tapahtumia, mutta se ei olemukseltaan eroa muista todistuksista. Tällainen käsitys on tietysti hyvin ongelmallinen erityisesti luterilaisen sola scriptura -periaatteen ja Raamatun inspiraatio-opin kannalta.

Mikä merkitys STI:llä on ollut ja on sinulle teologina?

Olen STI:lle ja sen työntekijöille kiitollinen paljosta. Instituutti oli minulle koko perustutkintoajan turvapaikka, jossa tunsin olevani kotona ja jossa ei tarvinnut kokea olevansa teologinen kummajainen. Henrik Perretille, Timo Eskolalle ja Kirsi Sellille me opiskelijat olimme tärkeitä, ja he olivat tärkeitä meille. STI osoitti minulle konkreettisesti, että on olemassa fiksuja ihmisiä, jotka ovat perehtyneet teologiaan mutta silti pysyneet uskollisina klassiselle kristinuskolle ja Raamatulle Jumalan Sanana. Ajattelen myös, että STI:n luennot ovat kehittäneet minua ajattelijana.

Nykyaikana suuria tarinoita tai historian kaaria ei enää ajatella olevan olemassa. Kaikki koostuu vain irrallisista pirstaleista. Siksi ajattelen, että on ollut todella tärkeää päästä kuuntelemaan opetusta, jossa uskotaan kristillisen uskon olevan kokonaisuus, jonka osat liittyvät kiinteästi toisiinsa. Olen myös saanut opetella STI:ssä vastuunkantoa opiskelijaneuvostossa ja STI:n hallituksen opiskelijajäsenenä. Arvostan STI:n suurta panosta klassisen teologian puolustajana Suomessa. Jatketaan kaikki hyvän teologian tekemistä!

HAASTATTELU JA KUVA:
SOILI HAVERINEN

TALOUDESTA

Syksy on alkanut STIn talouden kannalta hyvin tiukkana, vaikka kannatus on noussut viime vuodesta. Syynä vaikeaan likviditeettitilanteeseen on elinkustannusindeksiin sidottu vuokramme, jota on korotettu kovaan tahtiin siitä huolimatta, että Helsingissä on runsaasti tyhjillään olevaa toimistotilaa. Kuukausittainen vuokratuotto on noussut viime vuodesta 30 % ja ylittää jo 13 000 €.

Toisaalta syksyn taloutta kiristää se, että kannatuksemme tulee pääasiassa alkuvuodesta kerättävien jäsenmaksujen kautta. Olemme joutuneet pyytämään jäsenjärjestöjen ensi vuoden jäsenmaksuja etukäteen selvittääksemme vuokrasta ja palkkakuluista, ja viivyttämään teologisen asiantuntijan palkkakulujen korvaamista Kansanlähetykselle. Pitkällä tähtäimellä olisi hyvä, jos useampi työmme kannattaja ryhtyisi kuukausilahjoittajaksi, jolloin kannatus jakautuisi tasaisemmin pitkin vuotta.

Kokonaistilanne tulee helpottamaan lähitulevaisuudessa sekä uusiin edullisempiin tiloihin muuttamisen myötä että STI:lle osoitetun merkittävän testamenttilahjoituksen myötä, joka tuloutunee lähiviikkoina.

Tähän asti on Herra meitä auttanut. Lämmin kiitos sinulle, joka tuet työtämme ja rukoilet sen puolesta!

TEKSTI: SOILI HAVERINEN

Ryhtyisitkö kuukausilahjoittajaksi?

Voisitko tukea STIn työtä esim. 5 €, 25 €, 50 € tai 100 € kuukaudessa? Näin teet säännöllisen lahjoituksen verkkopankkisi kautta:

1. Tee omassa verkkopankissasi maksuohjelmalla toistuva maksu tai suoritus.
2. Ilmoita STIn tilinumero, jolle maksu suoritetaan. Danske Bank IBAN: FI74 8000 1100 5642 45 tai Nordea IBAN: FI66 1555 3000 1169 14
3. Käytä saamaasi henkilökohtaista kannatusjäsenviitenumeroa tai uutta, yleistä STI:n tuen viitenumeroa 40109.
4. Päätä itse summa ja eräpäivä.
5. Määritä maksun toistuvuus.
6. Hyväksy maksu.

Kun teet kuukausilahjoittamisen oman verkkopankkisi kautta, voit itse helposti muuttaa tuen suuruutta ja eräpäivää.

Kiitos tuestasi!

TOIMINNASTA

STI MUUTTAA

STIn nykyinen vuokrasopimus päättyy 30.5.2024 ja näihin tiloihin on levittäytymässä talossa jo nyt toimiva investointipankki. Tämän myötä on tullut sopiva hetki miettiä uusiksi, millaisia tiloja STI nyt ja tulevaisuudessa tarvitsee.

Nykyisissä tiloissa neliöitä on tarpeisiimme nähden liikaa, eikä niitä ole käytetty parhaalla mahdollisella tavalla. Esimerkiksi hartaus- ja kahvitilaa tarvittaisiin nykyistä enemmän, mutta lukupaikkoihin voisi riittää pienempikin tila.

Aloitimme Santeri Marjokorven kanssa mahdollisten uusien tilojen kartoittamisen jo loppukeväästä. Pitkän prosessin lopputuloksena harkittavamme on kolme tilaa, joista kaikki sijaitsevat Kaisaniemenkadun toisella puolella. Näillä näkymin voi olla mahdollista aikaistaa muuttoa vuoden vaihteeseen, mikä on nyt ensisijaisena tavoitteena, jos asiat etenevät toivotulla tavalla.

Uudet tilat ovat nykyisiä tiiviimmät, monikäyttöisemmät, tehokkaammilla neliöillä, viihtyisämmät, edullisemmat ja vieläkin paremmalla sijainnilla. Ne ovat kuitenkin edelleen vuokratilat, koska kaikki toimistokiinteistöt yliopiston läheisyydessä ovat suurten kiinteistösi-joitusyhtiöiden omistuksessa, eikä tiloja ole myynnissä. Sekä jäsenjärjestöille että opiskelijoille tehdyt kyselyt osoittivat, että STI:n sijainti lähellä yliopiston teologista tiedekuntaa on edelleen välttämätön.

Näissä tiloissa on oltu jo lähes 30 vuotta, joten muutto on merkittävä ja iso muutos. Pyydämme esirukousta sopimusprosessin ja muuton valmistelun puolesta.

TEKSTI: SOILI HAVERINEN

KUVA: KIRSI KURU

(KUVASSA OSALLISTUJIA STI SYKSYN AVAJAISLUENNOLLA)

KONTEKSTIA ETSIMÄSSÄ

KONTEKSTILLA ON VÄLIÄ

Osallistuin elokuussa Karkun evankelisen opiston Raamattu- ja lähetysteologisiin päiviin. Aiheena oli Juutalainen messias ja messiaaniset juutalaiset. Seurasin suurella mielenkiinnolla dosentti Tom Holménin esitelmää juutalaisesta Jeesuksesta. Luen-
nossaan Holmén totesi: ”Tutkimuksen muodostaessa Jeesus-kuvaa taustan eli kontekstin merkitys on ratkaisevan tärkeä. - - Kontekstina Jeesusta tutkittaessa on myöhäisen toisen temppelein ajan Palestiinan juutalaisuus.”

Luento muistutti minua englanniksi oppimastani Raamatun hermeneutiikkaa luonnehtivasta sanonnasta: ”Text without a context is pretext for a prooftext”. Sanaileikin ajatus on, että kun irrotamme Raamatun tekstin sen kontekstistaan eli omasta alkuperäisestä asiayhteydestään, sama teksti saa uuden merkityksen, joka on enemmän sitä, mitä me haluamme tai toivomme tekstin sanovan. ”Raamattua on selitettävä Raamatulla” on klassinen ilmaisu samasta oivalluksesta. Sanat on asetettava niiden omaan asiayhteyteensä, jotta niiden merkitys on saavutettavissa. Muuten teemme vääryyttä tekstile lukemalla siihen sille itse antamamme merkityksen.

Erityisesti vertaustutkimuksessa, jossa esiintyy keskenään hyvin ristiriitaisia ja jopa viljejä tulkintoja, kontekstin merkitys on tullut selväksi. Tyypillistä on, että tutkija aluksi irrottaa vertauksen kirjallisesta asiayhteydestä, joka sillä on evankeliumeissa, vetoamalla siihen,

että konteksti on evankelistan laatima ja siksi vääristää vertauksen alkuperäisen sanoman. Sen jälkeen tutkija toteaa, että vertaukset ovat monimerkityksisiä ja arvoituksellisia kertomuksia. Tutkija pitää nolona tutkimuksen kyvyttömyyttä saavuttaa yksimielisyyttä vertausten teologiasta. Saattaa jopa käydä niin, että tutkija ei tyydy vain toteamaan, että vertausten monimerkitys vaikeuttaa yrityksiämme saavuttaa niiden merkitys. Hän myös selittää evankeliumien vertaukset kirjallisuuslajiksi, joka on tarkoituksellisesti ”moniääninen”. Vertaukset ovat ja niiden kuuluu olla avoimia eri tulkinnoille.

KIISTA KONTEKSTEISTA

Eräässä mielessä moderni Jeesus-tutkimus on ollut kontekstin etsintää. Toisin sanoen on pyritty löytämään se oikea, paras, tai likiarvoisin teologinen, narratiivinen tai alkuperäinen historiallinen konteksti, joka tuo valoa käsillä olevaan evankeliumikohtaan. On käyty kiivasta debattia kontekstien selitysvoimaisuudesta ja oikeutuksesta. Myöhäisen toisen temppelein ajan Palestiinan juutalaisuutta

pidetään ensisijaisena kontekstina, mutta tästä huolimatta käsitykset Jeesuksesta ovat hyvinkin erilaisia. Siinä missä yhden mielestä juutalaisille temppele-instituutio oli arvokas, toinen pitää sitä ennen kaikkea köyhiä sortavan eliitin käsikassarana.

Hajontaa selittää muun muassa se, että Jeesuksen aikaan sijoittuvia kirjallisia lähteitä arvioidaan eri tavalla. Mitä lähteitä meidän tulee suosia: Egyptistä löytyneitä papyruksia kaupankäynnistä vai teologisia dokumentteja Kuolleelta mereltä? Yksi priorisoi lähteiden taloudellis-sosiaalisen ulottuvuuden, toinen maailmankatsomuksellisen ja teologisen.

Priorisointiin vaikuttaa väistämättä myös käsityksemme Jeesuksesta. Konteksti ja Jeesus-kuva ovat läheisessä vuorovaikutuksessa. Jotta voimme luoda relevantin kontekstin, on meidän tiedettävä, mitä oikeastaan etsimme evankeliumien ulkopuolisista lähteistä. Ja jotta voimme tietää, mitä etsiä lähteistä, on meillä ensin oltava jonkinlainen evankeliumeihin perustuva käsitys Jeesuksesta. Niinpä yhtäältä juutalaisen kontekstin rakentamista ohjaa (mieli)kuvamme juutalaisesta Jeesuksesta ja toisaalta rakennettu konteksti määrittelee tutkijan Jeesus-kuvaa. Kaiken aikaa taustalla on tutkijan oma maailmankatsomus, joka vaikuttaa tutkijan käsitykseen luotettavasta tiedosta, todellisuuden luonteesta tai lähteiden uskomus- ja arvomaailmasta.

Kontekstikorostus on toisinaan yhdistynyt poissulkevaan tulkintaan, jonka mukaan yksittäisiä osasia Jeesus-kuvasta eli evankeliumien katkelmia on tarkasteltava vain yleisellä tasolla olevassa historiallisessa kontekstissa. Jeesus siirretään Uuden testamentin ulkopuolelle ja häntä ymmärrettäväksi tekevä konteksti luo-

daan muiden lähteiden avulla. Toinen vaihtoehto on, että Jeesuksen sanoja tarkastellaan myös ja jopa ensisijaisesti siinä ensimmäisessä kontekstissa, joka niillä on evankeliumeissa. Sellainen ratkaisu johtaa puolestaan kysymään varhaisimpien Jeesuksesta kertovien lähteiden, evankeliumien, juutalaisuudesta sekä pohtimaan niiden arvoa historiallisen ja narratiivisen kontekstin rakentamisessa. Kysymys Jeesuksen historiallisesta kontekstista riippuu vahvasti siitä, mitä ajattelemme hänestä kertovista ensisijaisista lähteistä.

TEKSTI: VESA OLLILAINEN

KUVAT: PIXABAY.COM

HILJAISTA TIETOA

Hyvä uusi opiskelija, olet verkostoitunut varsin hyvään paikkaan, mikäli luet tätä lehteä. Käytännössä se tarkoittaa, että istut joko kahvihuoneessa tai kotonasi, mutta ainakin olet käynyt STI:llä. Tai sitten olet saanut lehden jostain muualta ja haaveilet pääseväsi STI:lle. Aloittaessani itse opin-toni vuonna 2021 löysin STI:n toimintaan vasta marraskuussa. Vaikka fuksivuoteni eteni korona-ajan siivittämänä, muistan vaihtaneeni ajatuksia jo pidempään teologiaa opiskelleiden kanssa, mikä osoittautui hyödyksi opintojen suunnittelun kannalta. Nyt pari vuotta myöhemmin kiitän mahdollisuudesta jakaa omia hyväksi havaitsemiani vinkkejä tällä palstalla.

Toisaalta mikäli oletat saavasi runsaan latauksen ”tee juuri näin”-alkuisia virkkeitä, joudut valitettavasti pettymään. Vaikka teologisella opintielläni on vierähtänyt jo kaksi kokonaista vuotta, olisi riski antaa kovin yksityiskohtaisia neuvoja. Jokainen oppii omalla tavallaan, ja tarkkarajaiset neuvot saattavat sulkea pois muut hyvät vaihtoehdot. Mainittakoon kuitenkin pari yleisesti hyväksi havaitsemaani seikkaa.

Katsoessani tähänastisia opintojani voi yliopisto-opinnoista todeta saavan kenties parhaiten irti jo silkalla uteliaisuudella. Koska itseäni kiinnostavat teologiassa monet eri asiat, on kandiopintojen etuna ollut kurssien suorittaminen mahdollisimman monesta eri aihealueesta.

Mikäli et vielä tiedä pääainettasi, kannattaa rohkeasti kokeilla kursseja laajalla kirjolla. Kaikessa ei tarvitse pyrkiä parhaisiin arvosanoihin, sillä monesti erilaisten kurssien kautta oppii terävöittämään omia

mielenkiinnon kohteitaan. Pettymykseksi osoittautunut kurssi opettaa ainakin sen, mistä ei tykkää.

Toisena oleellisena seikkana mainittakoon sosiaalisen ympäristön hyödyntämisen tuomat mahdollisuudet. Yliopistomaailman etuna on, että samaan paikkaan pakkautuu opiskelijoita kaikkialta Suomesta. Siten mukaan mahtuu monenlaista kulkijaa, ja verkostoituminen voi avata eteen uusia mielenkiintoisia polkuja. Toki tiheät sosiaaliset verkostot mahdollistavat myös kuplautumisen.

Vaikka omista arvoista on mitä suositeltavinta pitää kiinni, ovat opinnot opettaneet myös eri tavalla ajattelevien ihmisten kohtaamista. Eikä ole ollenkaan liian myöhäistä, vaikka lukisit tätä lehteä vasta tammikuussa tai toukokuussa. Mikäli haluat päästä osalliseksi hiljaisesta tiedosta kaikkine yksityiskohtineen, suuntaa STI:n kahvihuoneeseen ja opi lisää.

TEKSTI: SAMU-VILLE TOIVONEN,
TEOLOGIAN OPISKELIJA JA STIO:N
PUHEENJOHTAJA

Suomen teologisen instituutin opiskelijat (STIO) on STI:llä käyvien eri alojen opiskelijoiden teologista ja klassista sivistystä vaaliva yhdistys. STIO järjestää opintoretkiä, klassisten kielten opintopiirejä, päiväkahveja ja muita hyvinvointia tukevia tapahtumia. Jos opintoarki ahdistaa, tervetuloa kahville klo 14 Kaisaniemenkatu 13 A 4. krs.

Vertaistuki ja kuppi kuumaa odottavat!

EVANKELIUMI KAIKKIALLE

Lastenleirillä Pohjois-Suomessa kesäkuussa 2023 kerrottiin tehtävästä, jonka Jeesus antoi omilleen: ”Kaikille ihmisille kaikissa maissa kuuluu kertoa Jeesuksesta.”

Ensi kertaa kristillisellä leirillä ollut 6-vuotias poika oli vilpittömän hämmästynyt: ”Miten ihmeessä se voidaan tehdä? Miten se on mahdollista!?” Kokeneempi 10-vuotias leirityttö tiesi: ”Se on lähetyskäskey!” Keskusteluun puuttunut 7-vuotias leirikaveri osasi kertoa kaikille ihmettelijöille, miten mahdottoman tuntuinen haaste hoidetaan: ”Ei voikaan kerralla tavoittaa kaikkia. Pitää tehdä niin, että me kerromme Jeesuksesta yhdelle. Tämä kertoo sitten jollekin toiselle, ja se taas uudelle ihmiselle. Lopulta kaikki saavat kuulla Jeesuksesta!” Kaikki ymmärsivät, että näinhän se onnistuu!

Lutherin mukaan - 500 vuotta sitten - - ”seitsenvuotias lapsikin tietää, mikä on kristillinen seurakunta.” Tänäpä monella teologisesti oppineella on hukassa niin käsitys kristillisestä seurakunnasta kuin myös ymmärrys siitä, mitä kristillinen usko on. Jos kristilliseltä kirkolta hämärtyy ymmärrys sen alkuperäisestä identiteetistä sekä läpi historian jatkuvasta lähetystehtävästä ihmiskunnan keskellä eli vastuusta Jeesuksen ja pelastuksen evankeliumin tarjolla pitäjänä, todistamme tragediää. Evankeliumista vaikeneminen, mikä on laiminlyöntinä syntiä, tuottaa hengellistä väkivaltaa kansoja kohtaan. Jumalan suuresta suunnitelmasta ja siunauksesta erilleen joutuminen on kirkolle traagista.

Sain 1990-luvun opiskeluvuosiinani STI:stä perustuksen, minkä varassa on ollut hyvä tehdä lähetystyötä Kaukoidässä ja sananpalvelua Suomessa. STI tuotti monipuolisen, laadukkaan opetustarjonnan, jonka Helsingin yliopisto tutkinnon antajana erinomaisine arvosanoineen tavallaan ”auditoi”. STI on tarpeellinen tänään ja tulevaisuudessa. Juuri nyt esirukoustukea ja akuuttia taloustukea tarvitsevat STI:n lisäksi useat sen jäseninä olevat lähetysjärjestöt, joiden taloustilanne syksyllä on suorastaan kriittinen. Seitsenvuotias lapsikin tietää, miten meidän tässä tilanteessa pitää reagoida!

TEKSTI: PASTORI TAPIO POKKA
/ LÄHETYSYHDISTYS KYLVÄJÄN
POHJOIS- JA ITÄ-AASIAN
TYÖALUEVASTAAVA
KUVA: JUSSI VALKEAJOKI

TEOLOGISET OPINTOPÄIVÄT: KRISTILLINEN IHMISKUVA 3.-5.1.2024

Perusta-lehden teologiset opintopäivät, Perusta-lehti 50 vuotta

Kristillinen ihmiskäsitys on voimakkaasti haastettuna. Määritteleekö ihminen itsensä sellaiseksi kuin haluaa? Onko ihmiselämällä tarkoitusta? Onko olemassa kaikkia sitovaa moraalaa? Perusta-lehden teologipäivillä käsittelemme kristillistä antropologiaa ajankohtaisten kysymysten valossa.

Päivien pääluennoitsija on ruotsalainen Olof Edsinger, joka toimii Ruotsin evankelisen allianssin pääsihteerinä. Hänen luentonsa käsittelevät seksuaalimoraalia, identiteettiä, kirkkoa ja postmodernismia. Hän on kirjoittanut useita kirjoja, joista on suomennettu mm. Sodat Raamatussa, Siunattu antaminen ja Tuomio – evankeliumin unohdettu ulottuvuus. Yleisluennoilla saamme laajan kattauksen kotimaisten asiantuntijoiden ajatuksia päivien teemasta. Ihmiskäsityksestä puhumassa ovat eri näkökulmista STI:n pääsihteerit Soili Haverinen ja dosentti Sammeli Juntunen.

Teologiset opintopäivät järjestetään hybriditapahtumana. Ne, jotka eivät pääse paikan päälle Kauniaiisiin, voivat osallistua tapahtumaan webinaarin kautta verkossa. Opintopäivät on tarkoitettu paitsi teologeille myös kaikille muille aihepiiristä kiinnostuneille. Tapahtuman yhteydessä on myynnissä laaja valikoima kristillistä ja teologista kirjallisuutta.

Lisätiedot ja luennoitsijoiden esittelyt sivulta raamattuopisto.fi/top

PÄÄSIHTEERIN VIERALUT

- To 5.10. klo 10-12 ja klo 13-14** Kylväjä Areena -webinaari, Vantaa, Kylväjä
- To 5.10. klo 17.45** Kappeli-ilta, Pyhän Sydämen kappeli, Helsinki, Sley
- La 14.10. klo 13** Raamattupäivä Meilahti, Sley & Töölön srk, Helsinki
- To 19.10. klo 14** (päivähartauden jälkeen) STI:n opiskelijoiden kuukauden vieraana
- Ma 6.11. - pe 10.11.** Kirkolliskokouksen istuntoviikko
- To 16.11.** Apologialinja Kansanlähetysoopisto, Ryttylä
- Pe-su 17.-19.11.** Maata Näkyvissä -Festarit, Turku
- La 25.11.** Naistenpäivä, Jyväskylä, Sley
- To 30.11. kl. 19** Torsdagssamling för studerande och andra unga, Åbo, Slef & LFF

Lisäksi: Radioraamattupiiri torstaisin klo 20 Radio Patmos

TEOLOGISEN ASIAANTUNTIJAN VIERALUT

- Ma 9.10.** Kokemuksellinen apologia, Kansanlähetysoopisto, Ryttylä (opistokurssi)
- Ke 1.11. klo 18** Nuorten Pointti-ilta, Kansanlähetysoopisto, Ryttylä
- To 30.11. klo 18** Keitaan Olohuone-ilta nuorille aikuisille, Hämeenlinna

STI:n syyskokous STI:n toimitilassa,

ke 29.11.2023 klo 16

Kaisaniemenkatu 13 A 4. krs, Helsinki

Kokouksessa käsitellään säännöissä määrätyt asiat. Päätösvalta on jäsenjärjestöjen edustajilla, mutta myös tukijäsenet ovat tervetulleita. Käsiteltävinä ovat mm. vuoden 2024 toimintasuunnitelma ja talousarvio.

Mikäli olet tukijäsen ja haluat mukaan kokoukseen joko paikan päällä tai Teams-etäyhteydellä, niin pyydämme ilmoittamaan osallistumisestasi viikkoa ennen kokousta STI:n toimistoon: kirsi.kuru@sti.fi tai 09 6689 550.

Osoite

Kaisaniemenkatu 13 A 4. kerros
00100 Helsinki

Sähköposti ja puhelin

sti@sti.fi, etunimi.sukunimi@sti.fi
09 668 9550

Kotisivu

www.sti.fi

Lahjoitustilit

Danske Bank:
FI74 8000 1100 5642 45, BIC: DABAFIHH

Nordea:
FI66 1555 3000 1169 14, BIC: NDEAFIHH

MobilePay numero 51533

Työntekijät

päsihteeri Soili Haverinen
sihteeri Kirsi Kuru
teologinen asiantuntija Vesa Ollilainen

Aukiolo:

 STI avoinna arkisin klo 9-16

Teologinen tutkimus- ja koulutuskeskus
Luentotoimintaa, kirjasto ja lukusali sekä
seurakuntavierailuja

Julkaisee IUSTITIA-nimistä teologista aikakauskirjaa. Tiedotuslehti KULMAKIVI lähetetään tukijäsenille viisi kertaa vuodessa.

Hallituksen puheenjohtaja

puheenjohtaja Tom Säilä, SLEY

Jäsenjärjestöt

Laestadianernas Fridsföreningars Förbund
Lähetysyhdistys Kylväjä
Lähetysyhdistys Rauhan Sana
Länsi-Suomen Rukoilevaisten Yhdistys
Suomen Ev.lut. Opiskelija- ja Koululaislähetys
Suomen Ev.lut. Kansanlähetys
Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys
Suomen Raamattuopisto
Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland

Talous

 vapaaehtoisen kannatuksen varassa.

Vuositukijäsenmaksu 50 euroa (opiskelijat maksutta, yhteisöt 100 euroa, ainaisjäsenyys 800 euroa). STI ottaa vastaan kirjalahjoituksia, avustuksia ja testamentteja.

Rahankeräyslupa RA/2018/904

Poliisihallituksen arpajashallinto myönsi STI:lle uuden rahankeräyslupan 4.11.2020. Lupa on toistaiseksi voimassa oleva. Varat käytetään teologiseen ja pastoraaliseen koulutukseen, julistus- ja julkaisu-toimintaan, kirjastopalvelujen ylläpitämiseen sekä palkka- ja hallintokuluihin siltä osin kuin kulut palvelevat varsinaista yleishyödyllistä käyttötarkoitusta.

Taitto

 Kirsi Kuru

Painopaikka

 Kirjapaino Hermes Oy

ISSN-L 2243-0733, ISSN 2243-0733 (painettu)
ISSN 2243-0741 (verkkojulkaisu)

SUOMEN TEOLOGINEN
INSTITUUTTI
KAISANIEMENKATU 13 A
00100 HELSINKI

Posti Green

KANSIKUVA: SYKSYINEN PORVOO
TAKAKANSI: RUSKAN VÄREJÄ LAHDESTA
© PIXABAY.COM

”ENNEN TEKIN OLITTE PIMEYTTÄ, MUTTA NYT TE LOISTATTE HERRAN VALOA,
ELÄKÄÄ VALON LAPSINA. (EF. 5:8)